

Thuisbeademing

Beademing die plaats vindt buiten het ziekenhuis

Inleiding	3
Ademhaling	3
Ademhalingsproblemen	5
Thuisbeademing	6
• neus-, mond-, maskerbeademing	6
• endotracheale beademing	7
Maatschappelijk werk	8
Ontslag	9
Thuis	9
Telefonische bereikbaarheid	9
Notities	10

Inleiding

Deze folder is bedoeld voor mensen die een vorm van thuisbeademing krijgen en hun familie of verzorgenden. Thuisbeademing vindt altijd buiten het ziekenhuis plaats.
Het kan gaan om ondersteuning van de ademhaling of volledige beademing.

Patiënten die thuisbeademing nodig hebben, worden ingesteld en begeleid door het Centrum voor Thuisbeademing Maastricht (CTBM). Dit centrum is een onderdeel van de afdeling Longziekten van het academisch ziekenhuis Maastricht (azM).

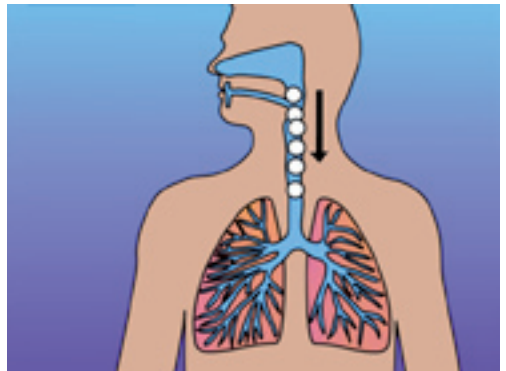
In deze folder vindt u informatie over de ademhaling en ademhalingsproblemen, beademingsvormen en de rol van het CTBM. Verder beschikt het centrum over een voorlichtingsvideo voorlichtings DVD.

Ademhaling

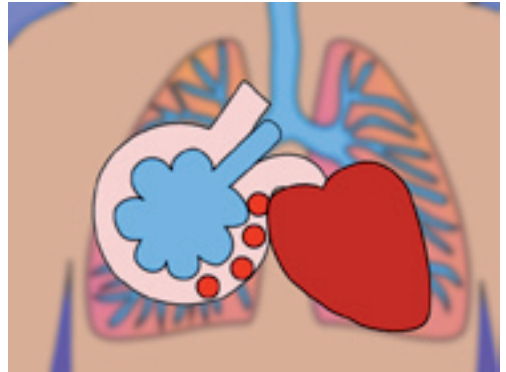
Inademing

Iedereen haalt vrijwel ongemerkt adem. Hierbij stroomt de ingeademde lucht via de neus en/of de mond door de luchtpijp naar de longen. (plaatje 1)

Plaatje 1

In de longen wordt de zuurstof uit de ingeademde lucht gehaald en doorgegeven aan het bloed. Het bloed met de zuurstof stroomt via de longaders naar het hart. Het hart pompt dan het zuurstofrijke bloed door het hele lichaam. (plaatje 2)

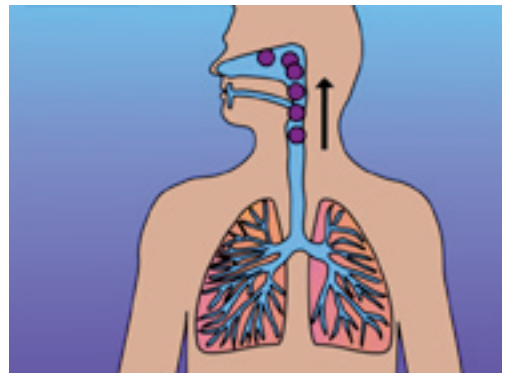

Plaatje 2

Uitademing

Het lichaam gebruikt de zuurstof bij het verbranden van voedingsstoffen. Hierbij komt energie, koolzuur en water vrij. De energie is nodig om te leven en dingen te ondernemen. Koolzuur is een afvalproduct. Het lichaam moet dan ook het koolzuur zien kwijt te raken. Dit gebeurt doordat het bloed het koolzuur

vervoert naar de longen. Daarna verlaat het door uitademing het lichaam. (plaatje 3)

Plaatje 3

Energie is nodig
om te leven

Ondersteuning van de ademhaling verbetert de kwaliteit van leven

Het in- en uitademen gebeurt niet alleen met de longen; hiervoor zijn ook het zenuwstelsel en de ademhalingsspieren nodig. De hersenen regelen met behulp van het zenuwstelsel de ademhaling. Bij inademing zijn onder andere het middenrif, de tussenribspieren en de spieren in de hals actief. Uitademen gaat vanzelf door de ademhalingsspieren te ontspannen samen met de veerkracht van de borstkast.

Ademhalingsproblemen

Als iemand onvoldoende ademhaalt, kan het koolzuurgehalte in het lichaam stijgen en het zuurstofgehalte dalen. Klachten die kunnen optreden zijn:

- hoofdpijn bij het wakker worden;
- sufheid overdag;
- gebrekkige eetlust;
- concentratiestoornissen.

Mensen met een ernstige spierziekte, een vergroeiing van de wervelkolom (scoliose) of die aan een bepaalde longaandoening lijden, kunnen in de loop van hun leven te maken krijgen met ademhalingsproblemen. Ook

mensen met een hoge dwarslaesie kunnen problemen hebben/krijgen met hun ademhaling. Daarnaast zijn er mensen met aan slaap gerelateerde ademhalingsproblemen.

Ondersteuning van de ademhaling of volledige beademing betekent voor deze mensen een aanmerkelijke verlichting van de klachten en verbetert de kwaliteit van leven. Bovendien houdt het in een aantal gevallen een verlenging van de levensduur in, afhankelijk van de onderliggende ziekte.

Thuisbeademing

Bij ademhalingsproblemen kan besloten worden tot thuisbeademing. Dit vindt plaats met behulp van een beademingsapparaat, dit wil zeggen dat u in principe levenslang beademd wordt buiten het ziekenhuis.

De periode waarin besloten moet worden of iemand gebruik gaat maken van ademhalingsondersteuning, is een emotionele periode. Het is belangrijk, dat u goed geïnformeerd bent over de onderliggende ziekte, de ondersteuning zelf en de gevolgen hiervan voor de persoonlijke situatie, voor u en uw omgeving.

Om te bepalen of thuisbeademing nodig is, vinden in het ziekenhuis verschillende onderzoeken plaats. Deze zullen meestal poliklinisch in ons ziekenhuis gebeuren, soms gevolgd door een nachtelijke meting thuis. Ook wordt gekeken naar andere factoren die de ademhaling nadelig kunnen beïnvloeden. Mogelijk vindt verder onderzoek plaats via een opname in het azM. Aan de hand van de uitslagen van de onderzoeken wordt bekeken of thuisbeademing noodzakelijk is en op welke wijze dit het beste kan gebeuren. Vaak is het nodig om mantelzorg te regelen. Onder mantelzorg verstaan

we de zorg die wordt verleend aan mensen met een handicap of chronische ziekte door familieleden, vrienden, kennissen of burens. Soms is, naast mantelzorg, ook professionele zorg nodig zoals bijvoorbeeld de zorg van een wijkverpleegkundige. Als het niet mogelijk is om mantelzorg en eventueel professionele zorg te regelen, wordt gekeken voor een vervangend thuis. Dat kan zijn:

- een woonvorm;
- een focuswoning;
- een revalidatiecentrum;
- een zorgcentrum.

De meest voorkomende vormen van thuisbeademing zijn maskerbeademing en endotracheale beademing. Deze vormen worden in deze folder besproken.

Maskerbeademing

Als wordt besloten tot het instellen van maskerbeademing, volgt een opname in het azM. Er wordt eerst geoefend met de beademing. De beademing gaat via de neus, of via de neus en de mond samen, met behulp van een masker. Ook krijgen uw familieleden of

+ Familieleden of vrienden krijgen uitleg over maskerbeademing

vrienden uitleg over beademing, want als u gebruik maakt van maskerbeademing dan kunt u hulp nodig hebben. (foto 1)

Hulp kan nodig zijn bij:

- het aan- en afkoppelen van de beademingsmachine;
- het controleren van de instelling van het beademingsapparaat;
- het bevestigen en verwijderen van het masker;
- het schoonhouden van beademingslangen, maskers en apparatuur.

Foto 1

Endotracheale beademing

Als besloten wordt tot het instellen van endotracheale beademing, volgt een opname in het azM. De beademing gaat via een opening in de luchtpijp, die operatief gemaakt wordt, aan de voorzijde van de hals. Door deze opening, het tracheostoma, wordt een buisje ingebracht in de luchtpijp. Dit heet een canule.

Hierop wordt een beademingsapparaat aangesloten, waardoor lucht in de longen wordt geblazen. (foto 2)

Foto 2

Uw familieleden of vrienden krijgen ook uitleg over beademing, want als u gebruik maakt van ademhalingsondersteuning via een tracheostoma, dan kunt u hulp nodig hebben bij:

- het aan- en afkoppelen van de beademingsmachine;
- het controleren van de instelling van het beademingsapparaat;
- het verzorgen van het tracheostoma;
- het verwisselen van binnen- en buitencanule;

- het uitzuigen, slijmvrij maken van de luchtwegen;
- het handmatig beademen met een beademingsballon;
- het schoonhouden van beademingslangen en uitzuigapparatuur.

Er zijn verschillende typen beademingsapparaten die gebruikt kunnen worden. Afhankelijk van de aandoening en de beademingsvorm wordt er voor een bepaald apparaat gekozen.

Maatschappelijk werk

Ingesteld worden op ademhalingsondersteuning geeft niet alleen lichamelijke problemen, dit brengt u ook geestelijk uit balans. De maatschappelijk werker kan

behulpzaam zijn bij het aanpakken van genoemde problemen. Hij/zij zoekt samen met u naar oplossingen.

Afhankelijk van de aandoening wordt voor een bepaald beademingsapparaat gekozen

Ontslag

Zowel bij maskerbeademing als bij endotracheale beademing kan het zijn dat er thuis het nodige moet worden voorbereid. U moet degenen die u in de thuissituatie verzorgen altijd kunnen bereiken. De apparatuur moet ook op een veilige en handige plaats

worden neergezet. Soms moet daar een aanpassing voor plaatsvinden. Patiënten die na de instelling van de beademing naar huis gaan worden naar huis begeleid door een verpleegkundige van het CTBM. Dit gebeurt in onderling overleg.

Thuis

Personen die thuis (of in een vervangend thuis) worden beademd, blijven onder de begeleiding van het CTBM. U komt dan voor controle naar de polikliniek van het Centrum voor Thuisbeademing Maastricht bij

de polikliniek Longen in het azM. De ingang van deze polikliniek bevindt zich op niveau 1. Daarnaast wordt u regelmatig thuis bezocht door verpleegkundigen van het CTBM en zo nodig door een arts.

Telefonische bereikbaarheid

Het Centrum voor Thuisbeademing is vijf dagen per week bereikbaar van 08.30 uur tot 17.00 uur (kantooruren) via telefoonnummer 043-38 763 84. Buiten kantooruren en voor niet dringende gevallen kunt u een boodschap inspreken op hetzelfde nummer. Buiten kantooruren zijn wij voor dringende gevallen 24 uur bereikbaar via telefoonnummer 043-387 65 43. Dit is het algemeen

telefoonnummer van het azM. U vraagt dan naar de dienstdoende medewerker van het CTBM.

U wordt regelmatig thuis bezocht.

academisch ziekenhuis
Maastricht

azm

Bezoekadres:

P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht.

Postadres:

Postbus 5800
6202 AZ Maastricht.

T: 043-387 65 43

I: www.azm.nl

Uitgave:

maart 2008

23191-0308